

PRIMLJENO:	24. III	20. 15	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	80-3/14-1/9		
VEZA:			
EPA:	552 XXV		
SKRACENICA:	PRILOG:		

BR/A002/15

SKUPŠTINI CRNE GORE
Predsjedniku Skupštine
n/r gđin-a Ranka Krivokapića

Podgorica, 24. mart 2015. godine

U skladu sa članom 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore na **Predlog zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama** podnosimo sljedeće amandmane:

AMANDMAN I

Član 35 Predloga zakona briše se.

Obrazloženje:

Predloženim članom 35 Predloga zakona država bi se svjesno odrekla prihoda koji bi budžet ostvario po osnovu plaćanja poreza na dodatnu vrijednost za otkup potraživanja, odnosno kupovinu kreditnih dugova. Takođe, predloženi član 35 je potpuno neustavan, jer se oslobađanjem poreza na dodatnu vrijednost grubo krši osnovni ustavni princip jednakosti, te član 142 stav 2 Ustava Crne Gore koji propisuje da je svako dužan da plaća poreze i druge dažbine.

Nadalje, Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost predviđena je obaveza da bankarske i finansijske institucije plaćaju porez na dodatnu vrijednost prilikom naplate i otkupa dugova. Prethodno znači da Vlada predloženi zakon tumači kao lex specialis zakon i kao takav ga stavlja iznad Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, što je nedopustivo i potpuno nezakonito.

Pored toga, u obrazloženju Predloga zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama navedeno je da je sredinom 2011. godine nivo nekvalitetnih kredita u finansijskom sektoru Crne Gore iznosio 26 odsto, te da su neke banke, kako bi osnažile svoje bilanse i kapital, prenijele značajne portfelje nekvalitetnih kredita na faktoring kompanije, a neke banke na svoje matične banke sa sjedištem u inostranstvu, što je rezultiralo formalnim smanjenjem nekvalitetnih kredita na manje od 15 odsto.

Prema zvaničnim podacima iz oktobra prošle godine, nekvalitetni krediti su na kraju tog mjeseca iznosili 398,9 miliona eura, odnosno 16,46 % ukupnih kredita, što pokazuje da stopa nekvalitetnih kredita suštinski nije smanjena. Međutim, veoma je indikativno da Vlada u obrazloženju Predloga zakona o sporazumnom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama nije uopšte prikazala, čak ni u grubim brojkama, koliko bi se prihoda od poreza na dodatnu vrijednost država odrekla po ovom osnovu, a takođe nije saopštila ni koliko bi nekvalitetnih kredita moglo da bude obuhvaćeno ovim Predlogom zakona.

S obzirom na činjenicu da u Crnoj Gori nijedna banka ili finansijska institucija nije u državnom vlasništvu, te da su nekvalitetne kredite stvarale privatne banke i finansijske institucije, to teret naplate takvih kredita treba upravo one da podnesu, a ne da se na teret državnog budžeta one stimulišu i na taj način u neku ruku budu nagrađene. Pored toga, bitno je primijetiti da nivo rasta nekvalitetnih kredita pokazuje da je Centralna banka Crne Gore propustila da, shodno zakonu i svojim ovlašćenjima, spriječi rast nekvalitetnih kredita u zemlji, odnosno da na kvalitetan način obavi svoju regulatornu funkciju prema finansijskim institucijama koje je dužna da potpuno kontroliše. Istovremeno, treba naglasiti da se državni dug zemlje rapidno povećava, te da Vlada u 2015. godini planira početak realizacije projekta izgradnje dionice autoputa Bar-Boljare, zbog čega će biti ogroman pritisak na javne finansije, pa je u takvoj situaciji naročito neopravdano odreći se prihoda koje bi budžet mogao da ostvari naplatom poreza za otkup potraživanja po osnovu nekvalitetnih kredita.

Nadalje, potpuno je nejasno zašto se u Predlogu zakona kao cilj proklamuje očuvanje stabilnosti finansijskog sistema i kako bi njegova primjena dominantno uticala na ostvarenje tog cilja, naročito kada se ima u vidu da su u Crnoj Gori sve banke u privatnom vlasništvu. Činjenica da Vlada ne nudi niti jedan argument kojim se obrazlaže na koji način bi eventualna primjena pomenutog zakona uticala na očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, navodi na sumnju da je ovaj cilj postavljen samo kako bi se šira javnost dovela u zabludu da bi njegovo usvajanje bilo u državnom, a ne privatnom interesu.

Stoga se gore navedenim amandmanom, a shodno ekonomskim interesima države, predlaže da se briše član 35 Predloga zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama.

AMANDMAN II

Član 36 stav 1 mijenja se i glasi:

„Na zahtjev dužnika koji je zaključio ugovor o finansijskom restrukturiranju, organ uprave nadležan za poslove naplate poreza izuzetno može i samo pod uslovom da je to ekonomski opravdano da odobri dužniku plaćanje dospjelog poreskog duga u ratama, i to:

- poreskog duga do 100.000 eura, u šest mjesečnih rata,
- poreskog duga preko 100.000 eura, u 12 mjesečnih rata“.

Obrazloženje:

Predlogom člana 36 Predloga zakona, onako kako ga je utvrdila Vlada, dužniku se obezbjeđuju poreski podsticaji u vidu obezbjeđivanja plaćanja poreskog duga u ratama. U tom smislu, propisuje se da je, na zahtjev dužnika koji je zaključio ugovor o finansijskom restrukturiranju, Poreska uprava dužna da odobri dužniku plaćanje poreskog duga u ratama.

Navedeno zakonsko rješenje je problematično, jer plaćanje poreskog duga u ratama ne smije biti obaveza koju Poreska uprava treba da izvrši na zahtjev dužnika, već to treba samo ostaviti kao izuzetnu mogućnost i samo u situacijama kada je to ekonomski opravdano. Pored toga, kreditni dužnici su već dovoljno stimulisani time što im je data mogućnost zaključenja ugovora o finansijskom restrukturiranju, i u tom smislu su neopravdane svake dalje stimulacije.

Stoga se gore navedenim amandmanom predlaže da se u članu 36 stav 1 Predloga zakona, riječi „dužan je“ zamijene riječima „izuzetno može i samo pod uslovom da je to ekonomski opravdano.“

AMANDMAN III

Član 37 briše se.

OBRAZLOŽENJE

Predlogom člana 37 Predloga zakona bankama se uvode podsticaji na način da kredit dužnika koji je predmet zaključenog ugovora o mirovanju dugova može zadržati u istoj klasifikacionoj grupi u kojoj je bio klasifikovan prije stupanja na snagu tog ugovora, ali ne duže od dva mjeseca.

Takođe, kredit dužnika koji je restrukturiran zaključenjem ugovora o finansijskom restrukturiranju, banka može u postupku klasifikacije aktive i obračunavanja rezervacija za potencijalne gubitke tretirati kao novoodobreni kredit.

Predloženo rješenje otvara veliki prostor za manipulacije u praksi, jer banke u finansijskim iskazima mogu prebacivati kredite dužnika iz jedne klasifikacione grupe u drugu, i na taj način samo formalno prikazivati da ispunjavaju kriterijume po osnovu obaveznih uslova u pogledu kreditnih rizika.

Poslanici:

Obrad Gojković

Velizar Kaluderović